

Alcaldes i Regidors republicans a Sitges (1931 – 1939)

Froilan Franco

El que cal, és el subratllar la importància de la memòria històrica i terapèutica. Amb força el sentiment sorgeix que les dictadures, els totalitarismes i els períodes foscos no poden desaparèixer en amnèsies.

Segons l'escriptor Víctor Alba (Pere Pagès) la memòria és molt important per a la dignitat de les víctimes, per a la justícia, per a la creació d'una societat autènticament democràtica i, sobretot, per a "preveure". El perquè, sent estudiós de l'escola republicana a Sitges, el meu interès i esforç per fer un llistat dels diferents governs republicans a la Vila de Sitges, singularment durant la Guerra Civil, que paradoxalment l'escola pública amb nova metodologia i mestres de Sitges i també mestres arribats a la Vila, cobejaven tan bé els infants i la població infantil en edat escolar, que malgrat la gana i la misèria, potser va ser el període escolar més ben atès per aquella Primera Llei Catalana d'Educació, el CENU i els tres Grups Escolars ben atesos per l'Administració educativa del moment.

Josep Costa i Canal, Alcalde de la coalició republicano-socialista (de l'abril 1931 al febrer 1934).

Com un bon expert en l'Ensenyament primari, el socialista i alcalde Josep Costa, manifesta que resoldre integralment el problema de l'Escola pública és inajornable, de decisiva transcendència per a l'esdeveniment de la Vila de Sitges. La instrucció primària de més de 500 nois/es ha de ser un repte. Cinc escoles privades i particulars amb metodologia tan diversa explica l'endarreriment de la formació escolar amb l'angoixa de no disposar d'un Grup escolar.

Que en virtut del Decret del 9/III/1931 se suprimeix tant la Junta provincial d'Instrucció primària com la Junta Local de Sitges, creant-se el Consell local, així com el Consell escolar per a l'Escola pública. El règim republicà portava una gran càrrega de renovació ideològica que havia de transmetre's a l'ensenyament. La proclamació de la Segona República facilitava la materialització dels postulats educatius de la *Institución Libre de Enseñanza (ILE)*

La seva més important decisió envers l'Educació primària és la compra dels terrenys per al Grup escolar. Aquells terrenys, la superfície dels quals és de 140.144 pams quadrats, pertanyents als hereus d'en Rafael Llopart i Ferret. El preu és de 60.000 pessetes, part d'un préstec que el Consistori va demanar a la Caixa, condicionat a tornar-lo en 20 anys, al 5%, aprovat pel Ministeri d'Hisenda. Aquests terrenys havien estat aconseguits l'any 1926 per l'Alcalde Pau Barrabeitg i Bertran en un concurs entre els patricis benestants amb la finalitat que facilitessin un solar per a un Grup Escolar en règim graduat, però no el va poder comprar en aquell moment.

Definitiva creació de cinc escoles unitàries a l'edifici "La Palma" (1933), com a compensació al Grup Escolar no construït l'any 1932.

Salvador Olivilla Ferreras, Alcalde del febrer de 1934 al juliol de 1936

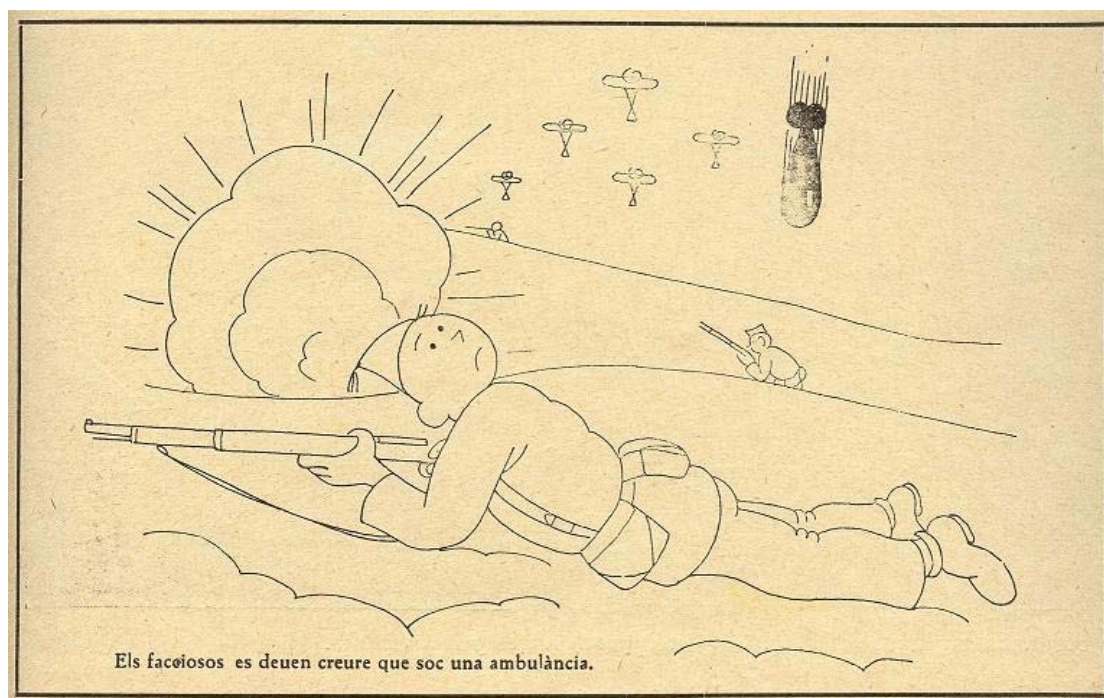
Durant el seu mandat es produeix la Revolució d'Octubre de 1934 i deixa en orris la construcció del Grup Escolar, tant el projecte demanat a l'arquitecte municipal en Josep Maria Martino Arrojo, que caurà en desgracia, com l'avantprojecte del GATCPAC, que se solidaritza amb el senyor Martino Arroyo, membre del Col·legi d'Arquitectes de Barcelona. Salvador Olivella plegarà de l'alcaldia a causa d'una malaltia, i serà substituït provisionalment pel mestre de Vallcarca Antoni Canal i Porta, que serà assassinat per ordre del Comitè Antifeixista de Sitges a la carretera de les costes del Garraf, apareixent el seu cadàver al barri Les Torres de Ribes del Penedès. El Grup Escolar "Santiago Rusiñol" no s'hi farà mai més. A Sitges no es van produir més fets significatius.

Alcaldes i regidors durant la Guerra Civil a Sitges (1936-1939)

Any 1937, en Pere Bellver i Terrades, que governa fins el juliol 1937

Any 1937, en Francesc Richart i Blanes, qui governa fins el febrer 1938

Any 1938, en Joan Santaló i Camps, qui governa fins l'1 gener 1939

Acudit publicat al setmanari sitgetà FRONT

Són força els homes sitgetans, que organitzats en grups polítics i sindicals aconseguixen el poder municipal de la Vila.

En representació del Sindicat C.N.T.

Enric Almiñana Guijarro, Conseller de Proveïments i regidor municipal, 2n Ajuntament.

Josep Archilla Garcia, Conseller de Proveïments, 1r i 3r Ajuntament.

Joan Aznar Cañabate, Conseller, del Comitè de Defensa, 1r Ajuntament i 2n Ajuntament.

Joaquim Belmonte Pérez, Conseller d'Assistència Social, 4t i 5è Ajuntament.

Pere Bellver Terrades, Alcalde, President del Comitè Defensa, 2n Ajuntament.

Vicenç Barrera Sampietro, Conseller, 3r Ajuntament.

Alfred Campos Pizà, Alcalde de torn, 1r Ajuntament.
Victorià Còrdoba Piqueres, Conseller, 4t Ajuntament.
Josep Curtiada Ferrer, Conseller Obres Públiques, 3r, 4t, 5è Ajuntament.
Antoni Fernàndez Hernández, Conseller, 4t, 5è Ajuntament.
Josep Garcia Solà, Conseller, 1r Ajuntament. Difunt.
Josep Fullera Bernat, Conseller, 5è Ajuntament.
Francesc Gonzàlez Gutiérrez, President Comissió Defensa, 1r, 2n Ajuntament.
Tomàs Gimeno Pasqual, Conseller, 3r Ajuntament.
Juli Merino Fernández, Conseller, 5è Ajuntament.
Enric Miralles Rodés, Conseller, 4t Ajuntament.
Salvador Montagut Còrdoba, Conseller, 2n Ajuntament
Josep Gràcia Cantuer, Conseller, 2n Ajuntament.
Darwin Pons Pons, Conseller d'Assistència Social, 4t Ajuntament.
Francesc Richart Blanes, Alcalde, 3r, 4t Ajuntament.
Alexandre Roca Romeu, Alcalde, Comitè de Defensa, 1r, 2n, 3r Ajuntament.
Jacint Sastre Descarrega, Conseller, 1r Ajuntament.
Manela Rosés Capdet, Consellera, 5è Ajuntament.
Josep Vidal Ribat, Conseller, 4t, 5è Ajuntament.

En representació del PSUC

Rosend Aletà Roca, Conseller d'Hisenda, 4t Ajuntament.
Salvador Capdet Portes, Conseller, 5è Ajuntament.
Baldomer Campillo Tomàs, Conseller, 1r Ajuntament.
Josep Costa Canal, Conseller, 5è Ajuntament.
Juli Cubillos Rubio, Conseller, 5è Ajuntament.
Francesc Felipe Ramírez, Conseller, 5è Ajuntament.
Josep Garcia Mestres, Conseller, 5è Ajuntament.
Eladi Gonzàlez Andreu, Conseller, 4t Ajuntament.
Vicenç Ibàñez Montserrat, Alcalde, Conseller d'Assistència Social, 1r, 2n Ajuntament.
Joan Merlos Ros, Conseller, 5è Ajuntament.
Miquel Milà Guillaumes, Conseller de Cultura, 2n Ajuntament.

Teòfil Navarro Martínez, Conseller de Defensa, 1r,2n,4t Ajuntament.

Domènec Olivella Raventós, Conseller, 5è Ajuntament.

Ireneu Puig Gasulla, Conseller, 2n Ajuntament.

Pau Puig Ramos, Conseller, 2n Ajuntament.

Enric Piñol Berenguer, Conseller, 4t Ajuntament.

Pau Tutusaus Almirall, Conseller de Cultura, 5è Ajuntament.

Estebe Sabater Cortina, Conseller, 4t Ajuntament.

Francesc Sanz Martínez, Conseller, 4t Ajuntament.

Sebastià Vidal Palau, Conseller, 1r Ajuntament.

Acudit publicat al setmanari setgetà FRONT

En representació d'ERC

Emili Bella Abadal, Conseller de Defensa, 1r,2n,3r,4t Ajuntament.

Estanislao Carbonell Via, Conseller, 5è Ajuntament.

Ramon Duran Mas, Conseller d'Hisenda, 2n,3r,4t,5è Ajuntament.

Agustí Bertran Crespo, Conseller, 5è Ajuntament.

Antoni Hill Cañameres, Conseller d'Hisenda, 1r,2n,3r,4t,5è Ajuntament.

Joan Mora Escofet, Conseller, 5è Ajuntament.

August Jacas Llauradó, Conseller d'Hisenda, 5è Ajuntament.

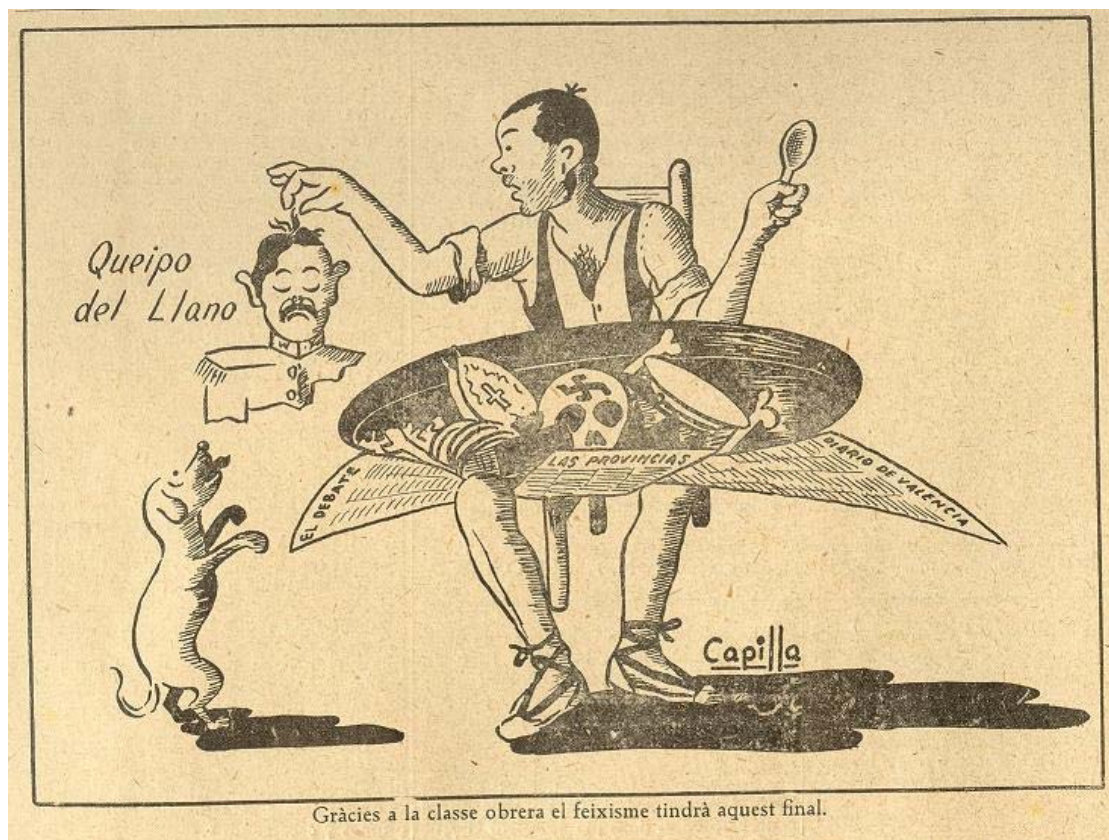
Josep Sánchez Guerrero, Conseller Assistència Social, 2n,3r,4t Ajuntament.

Joan Santaló Camps, Alcalde, Conseller Defensa, Administració, 1r, 2n, 3r, 4t, 5è Ajuntament,

Josep Sastre Biarnés, Conseller Obres Públiques, 3r,4t,5è Ajuntament.

Amadeu Vidal Fons, Conseller, 5è Ajuntament.

Josep Xambó Miret, Conseller d'Hisenda, Defensa, 1r i 2n Ajuntament.

Acudit publicat al setmanari sitgetà FRONT

En representació del POUM

Joan Alsina Cabero, Alcalde, Comité de Defensa, 1r,2n Ajuntament.

Josep Elies Artal, Conseller d'Obres Públiques, 1r,2n Ajuntament.

Sebastià Far Boleda, Conseller, 1r Ajuntament.

Alfred Nicolàs Garcia, Conseller Obres Públiques, Comitè de Defensa, 1r Ajuntament.

En representació dels Rabassaires

Jordi Caballé Prunera, Alcalde 4t, Ajuntament 4t,5è.

Joan Carbonell Vendrell, Conseller, 4t,5è Ajuntament.

Joan Planes Bertran, Conseller,

En representació d'Estat Català

Pere Curtiada Ferrer, Conseller de Defensa, 1r Ajuntament.

Antoni Jordà Altadill, Conseller, 1r Ajuntament.

Joan Montserrat Torralba, Conseller de Defensa, 1r Ajuntament.

Cristòfol Torres Girona, Conseller, 1r Ajuntament.

Durant la guerra civil, paradoxalment, l'escola pública de Sitges va funcionar molt bé, malgrat tots els inconvenients de la confrontació militar i la presència d'una munió de refugiats, provinents de les zones de guerra, com ara Euskadi i la resta de l'Estat espanyol. Sitges va ser triat per la Generalitat Republicana com el millor aixopluc a prop del massís Garraf. Per bé i per mal, Sitges també té un deute amb les autoritats revolucionàries de la República revolucionària. Ells, també, posaven el major esforç per una Vila acollidora, si més no amb els infants refugiats, bo i intervenint habitatges i vil·les. La vil·la Rosalia de Castro, alies el Monestir col·legi de les MM Mercedàries, va ser l'any 1937, a més de magatzem d'armament, també la Casa de Colònies del poble basc, fortament castigat pel règim franquista.

Però, el magisteri públic de Sitges mai no el podem oblidar, té l'honor (sic) d'haver escrit les millors pàgines de la seva història tant durant la República

com durant la Guerra Civil. La seva reacció davant l'Alçament militar i els fets revolucionaris va ser molt clara i immediata: es va adonar, perfectament, de les immenses possibilitats que s'obrien en la nova època a una Educació popular, i va posar els seus esforços i la seva més bona voluntat al servei de la República i de la Revolució.

La presa de postura va ser molt ràpida: la Federació de Mestres Nacionals de Catalunya, a la que pertanyien els mestres de Sitges, es fa fusionar amb la FETE el mes de setembre de 1936. El fet que fos aquesta la Central sindical triada pel Magisteri públic no ens ha d'estranyar gens ni mica: era la única que comptava amb una seriosa organització així com amb una tradició.

Qui va criticar molt el pas de tot el Magisteri català a la FETE, va ser el POUM, perquè creia que hi havien entrat Mestres Nacionals de dubtosa consciència revolucionària, i fins i tot clarament reaccionària. El POUM acusava la FETE d'haver traït els ideals de la Revolució, i la FETE va acabar expulsant els trotskistes del seu si, qui van formar el Grup d'Orientació Marxista de la FETE, amb nul·la incidència en el Magisteri.

Però el paper dels Mestres Nacionals va estar a Sitges als tres Grups Escolars: "Moscou", "Mèxic", "Pueblo de Cuba" i a la Delegació sitgetana del CENU, en la lluita contra l'analfabetisme entre els infants de la Vila i els infants de les Colònies Infantils de refugiats. La seva actuació va ser inequívoca;- no era endebades que el General Franco en feia condemnar-los (a Sitges cap ni un afusellat, però sí condemnat a mort).

L'escola popular revolucionària, durant la Guerra Civil, evidentment, implicava un magisteri revolucionari. La Generalitat Republicana no va preparar cap purga estaliniana entre els mestres nacionals, però sí d'impedir la docència en les Colònies Escolars a mestres declaradament incompatibles amb el nou ordre, i de formar una autèntica consciència revolucionària en el Magisteri. A Sitges, ningú no tenia cap dubte que el Mestre d'Infants només podrà fer una feina útil si sap coordinar la seva professionalitat amb un veritable esperit revolucionari.

L'escola sitgetana per als infants, durant la guerra civil, estava submergida en grans convulsions: una ideològica ... la Revolució i, l'altra pràctica i tràgica alhora: ...la guerra i la fam. Va aparèixer una pedagogia de guerra.